

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Τηλ. επικ.: 213 130 7633
213 130 7621
213 130 7628

Email: koinovouleftikos@justice.gov.gr

Αθήνα, 23- 03- 2023

Αρ. Πρωτ.: 2

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.: ως Πίνακας Αποδεκτών

Ερώτηση: 1608/10-01-2023

Σε απάντηση της υπ'αριθ. 1608/10-01-2023 Ερώτησης που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι βουλευτές του ΣΥ.ΠΙ.ΖΑ. κ.κ. Β. Κόκκαλης κλπ. (συνολικά 26 βουλευτές), όπως αυτοί αναφέρονται στον Πίνακα Αποδεκτών, με θέμα «Άμεση πολιτική απόφαση για την αποκατάσταση της εμφανούς αδικίας και ζημίας των 360 αδιόριστων Ειρηνοδικών», θέτουμε υπόψη σας –κατά λόγο αρμοδιότητας-τα ακόλουθα:

A. Ιστορικό

Με την αριθ. 104572/24.12.2014 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Γ' 1756), όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 104586/31.12.2014 όμοια (Γ' 1819), προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την πλήρωση πενήντα τεσσάρων (54) κενών οργανικών θέσεων Ειρηνοδικών Δ' τάξεως. Για τους επιτυχόντες θα καταρτιζόταν πίνακας επιτυχίας, ο οποίος θα ίσχυε μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2016.

Ο πίνακας επιτυχόντων δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. Γ' 81/09.02.2016 και περιελάμβανε εννιακόσιους εξήντα έναν (961) επιτυχόντες.

Εν συνεχεία, ο ως άνω πίνακας παρατάθηκε:

- α) με τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 4509/2017, μέχρι τις 31.12.2018,
- β) με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 4587/2018, μέχρι τις 31.12.2020,
- γ) ομοίως, με τις διατάξεις του άρθρου 71 του ν. 4689/2020, μέχρι τις 31.12.2021 και
- δ) τέλος, με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 4800/2021, μέχρι τις 16.09.2022
- ε) παρατάθηκε μέχρι την 31.05.2023, με τη διάταξη του άρθρου 38 του ν. 4990/2022 (Α'210), που έχει ως εξής: «Η ισχύς του πίνακα επιτυχόντων του διαγωνισμού για την πρόσληψη δόκιμων Ειρηνοδικών Δ' Τάξης, που δημοσιεύθηκε την 09.02.2016 (Γ'81), παρατείνεται από τη λήξη της, ήτοι την 16.09.2022, έως την 31.05.2023 και οι κενές θέσεις Ειρηνοδικών του έτους 2022, που ανακύπτουν λόγω μη αποδοχής διορισμού με βάση τον ανωτέρω πίνακα, μέχρι την ως άνω ημερομηνία, πληρούνται από τον πίνακα αυτόν.

Από τους εννιακόσιους εξήντα έναν (961) δε επιτυχόντες, έως σήμερα, έχουν απορροφηθεί οι πεντακόσιοι τριάντα έξι (536), καθώς κάθε έτος απορροφάται από τον πίνακα ίσος αριθμός επιτυχόντων με τα κενά που προκύπτουν από τις συνταξιοδοτήσεις, λόγω ορίου ηλικίας ή άλλης αιτίας, όπως π.χ. παραιτήσεων, οριστικών παύσεων, θανάτων κλπ. Σημειώνεται ότι κατ' εφαρμογή της τελευταίας διάταξης (Α'210) εκκρεμεί ο διορισμός μίας δόκιμης Ειρηνοδίκη Δ' Τάξεως.

Με την αριθ. 28854/09.07.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Δικαιοσύνης (Γ' 1593), όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 41437οικ./31.08.2021 όμοια (Γ' 1975), προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την εισαγωγή συνολικά εκατόν σαράντα έξι (146) σπουδαστών στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, μεταξύ των οποίων δέκα (10) για την κατεύθυνση των Ειρηνοδικών, οι οποίοι θα διοριστούν τον Σεπτέμβριο του έτους 2023.

Ακολουθώς, με την αριθ. 24195οικ./31.05.2022 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Δικαιοσύνης (Γ' 1278), προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την εισαγωγή συνολικά εκατόν είκοσι επτά (127) σπουδαστών στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, μεταξύ των οποίων δεκαπέντε (15) δοκίμων Ειρηνοδικών, οι οποίοι θα διοριστούν τον Σεπτέμβριο του έτους 2024.

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι επιδόθηκαν στον Υπουργό Δικαιοσύνης και εστάλησαν σχετικές απόψεις της Διοίκησης στο Συμβούλιο της Επικρατείας επί οκτώ (8) αιτήσεων ακυρώσεως της προαναφερθείσας αριθ. 28854/09.07.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Δικαιοσύνης (Γ' 1593), όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 41437οικ./31.08.2021 όμοια (Γ' 1975), τις οποίες υπέβαλαν συνολικά εκατόν εβδομήντα πέντε (175) αιτούντες, ενώ, έως σήμερα, έχει περιέλθει στο Υπουργείο μας πρακτικό συνεδρίασης του Γ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, στο οποίο δηλώνεται η παραίτηση από το δικόγραφο δύο (2) επιτυχόντων στο διαγωνισμό Ειρηνοδικών.

Β. Νομικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 1 του προισχύσαντος ν. 3689/2008 (Α' 164), με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης προκηρύσσεται εισαγωγικός διαγωνισμός στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών για τις ακόλουθες Κατευθύνσεις: α) Διοικητικής Δικαιοσύνης. β) Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης. γ) Ειρηνοδικών και δ) Εισαγγελέων, ενώ, με τις διατάξεις του άρθρου 74 του ν. 4689/2020 (Α' 103) ιδρύθηκε κατεύθυνση Ειρηνοδικών στην ΕΣΔΙ.

Στο πλαίσιο αυτό, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου 74 του ν. 4689/2020, στην οποία, παραδοσιακά, περιγράφεται ο σκοπός του Νομοθέτη, «Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών, τα Ειρηνοδικεία περιλαμβάνονται στα πολιτικά - ποινικά Δικαστήρια της χώρας και συγκροτούνται από Ειρηνοδίκες. Κύριο έργο των Ειρηνοδικείων είναι η εκδίκαση των ιδιωτικών διαφορών, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 14, καθώς και το άρθρο 15 ΚΠολΔ.. Εποπτεία στα Ειρηνοδικεία ασκούν ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ή ο Δικαστής που διευθύνει το Εφετείο της οικείας περιφέρειας και ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ή ο Δικαστής που διευθύνει το Πρωτοδικείο της οικείας περιφέρειας (άρθρο 19 παρ. 1 περ. β', ε' και η' του ν. 1756/1988).

Τα Ειρηνοδικεία διευθύνονται από τον Ειρηνοδίκη και, αν οι Ειρηνοδίκες είναι περισσότεροι, από τον αρχαιότερο (άρθρο 15 παρ. 1 περ. β' ν. 1756/1988). Ειδικά, τα Ειρηνοδικεία Αθηνών και Θεσσαλονίκης διευθύνονται από τριμελές Συμβούλιο, αποτελούμενο από έναν Ειρηνοδίκη Α' τάξης, ως Πρόεδρο και δύο Ειρηνοδίκες (άρθρο 15 παρ. 2 και 3 περ. γ' ν. 1756/1988). Οι Ειρηνοδίκες επιθεωρούνται από Αρεοπαγίτες, Αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου, Προέδρους Εφετών και Εισαγγελείς Εφετών, υπό την εποπτεία του Συμβουλίου Επιθεώρησης των πολιτικών και ποινικών Δικαστηρίων, το οποίο αποτελείται από έναν Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, ως Πρόεδρο, έναν Αρεοπαγίτη και έναν Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου (άρθρο 80 παρ. 1 ν. 1756/1988). Σε θέση δόκιμου Ειρηνοδίκη Δ' τάξης διορίζονται όσοι πέτυχαν σε ειδικό διαγωνισμό.

Η ίδρυση των Ειρηνοδικείων κρίθηκε απαραίτητη ήδη από τη σύσταση του νέου ελληνικού κράτους, ώστε να είναι άμεση και ευχερής η πρόσβαση του κάθε πολίτη στη Δικαιοσύνη, αλλά και να αποκαθίσταται άμεσα η διασαλευθείσα ειρήνη στις μικρές κοινωνίες. Η ανάγκη να είναι η πολιτική δικαιοσύνη εύκολα προσιτή οπουδήποτε (βλ. Κεραμέα, Αστικό δικονομικό δίκαιο Ι, 2η έκδ., 1983, σ. 62 και σημ. 6, 78) οδήγησε σταδιακά στην αύξηση του αριθμού των Ειρηνοδικείων, ο αριθμός των οποίων φθάνει σήμερα στα 154, ενώ, αν συνυπολογισθούν και τα ειδικά Πταισματοδικεία, φθάνει στα 195. Εξάλλου, ο αριθμός των οργανικών θέσεων των Ειρηνοδικών σήμερα ανέρχεται σε 916, δυνάμει της περ. 4 της υποπαρ. Α.4 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015.

Πέραν της αύξησης στον αριθμό των Ειρηνοδικείων και των οργανικών θέσεων των υπηρετούντων σε αυτά Ειρηνοδικών, η αλλαγή των συνθηκών ζωής και των κοινωνικών περιστάσεων έχουν οδηγήσει στη ριζική μεταβολή της φύσης των υποθέσεων που εκδικάζονται ενώπιον των Ειρηνοδικείων και, συνακόλουθα, στην ποιοτική μεταβολή του έργου των Ειρηνοδικών. Έτσι, οι Ειρηνοδίκες δεν είναι πλέον απλώς «ειρηνοποιοί», καθώς το έργο τους δεν περιορίζεται μόνο στη συμβιβαστική διευθέτηση των διαφορών και στην επίλυση απλών νομικών υποθέσεων.

Ειδικά τα τελευταία χρόνια, ανατέθηκε αποκλειστικά στους Ειρηνοδίκες η εκδίκαση των υποθέσεων των υπερχρεωμένων νοικοκυριών του ν. 3869/2010 (Α' 130), μεταφέρθηκε μεγάλη ύλη της Εκούσιας Δικαιοδοσίας από το Μονομελές Πρωτοδικείο, αυξήθηκε το ποσοτικό κριτήριο της καθ' ύλην αρμοδιότητάς τους και διευρύνθηκε ο όγκος των υπαγόμενων στα Ειρηνοδικεία διαφορών (έκδοση ευρωπαϊκών διαταγών πληρωμής, ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου, εκδίκαση μικροδιαφορών με την ευρωπαϊκή διαδικασία, έκδοση ευρωπαϊκής διαταγής δέσμευσης λογαριασμών κ.λπ.). Η δικαστηριακή ύλη που αναλογεί στους Ειρηνοδίκες είναι αντίστοιχης δυσκολίας με αυτήν της ύλης των λοιπών πολιτικών - ποινικών δικαστών, κρίνεται, επομένως, πλέον αναγκαία η μεταβολή του τρόπου διεξαγωγής του διαγωνισμού για τον διορισμό τους και η παροχή σε αυτούς εξειδικευμένης εκπαίδευσης και κατάρτισης, κατά τον ίδιο τρόπο που ισχύει για τους λοιπούς πολιτικούς - ποινικούς δικαστές, προκειμένου να μπορούν να ανταποκριθούν ευχερέστερα στο δύσκολο έργο τους.

Στο πλαίσιο του εποπτικού ρόλου του για την εύρυθμη οργάνωση και λειτουργία της Δικαιοσύνης και την ορθότερη και ταχύτερη απονομή της, το Υπουργείο Δικαιοσύνης προβαίνει στην ίδρυση νέας κατεύθυνσης φοίτησης εντός της Εθνικής Σχολής Δικαστικών λειτουργών, αυτής των Ειρηνοδικών, προκειμένου να παρέχεται στο εξής στους υποψήφιους Ειρηνοδίκες η απαραίτητη εκπαίδευση, προσαρμοσμένη στις απαιτήσεις των διευρυμένων δικαιοδοτικών τους καθηκόντων.»

Επιπροσθέτως, επί του άρθρου 79 του ίδιου νόμου, το οποίο αναφέρεται στα προσόντα που πρέπει να πληρούνται από τους υποψήφιους για την εισαγωγή στην ΕΣΔι, στην αιτιολογική έκθεση παρατίθενται τα ακόλουθα:

«Με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού αναβαθμίζονται τα τυπικά προσόντα των υποψηφίων της Κατεύθυνσης Ειρηνοδικών, σε σχέση με εκείνα που έως σήμερα έπρεπε να συγκεντρώνουν, προκειμένου να λάβουν μέρος στον Διαγωνισμό Ειρηνοδικών, ώστε αυτά να εναρμονισθούν με τα ήδη προβλεπόμενα για τους υποψηφίους της Κατεύθυνσης Πολιτικής - Ποινικής Δικαιοσύνης. Με τον τρόπο αυτό, διευρύνεται το μέχρι σήμερα ανώτατο ηλικιακό όριο συμμετοχής στον διαγωνισμό, ώστε να περιληφθούν στους υποψηφίους άτομα που διαθέτουν αυξημένη εμπειρία από την άσκηση της δικηγορίας, χρήσιμη για την αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων τους, ως Ειρηνοδικών. Τούτο, διότι κρίνεται ότι ο δικαστικός λειτουργός δεν πρέπει να είναι ένα άτομο στερημένο παραστάσεων κοινωνικής πραγματικότητας και επαγγελματικής εμπειρίας_πριν την ανάληψη των δικαιοδοτικών του καθηκόντων. Αντιθέτως, η απόκτηση εμπειρίας του από τη δικηγορική πρακτική είναι όχι μόνο ωφέλιμη, αλλά και απαραίτητη για την επιτυχία και, κατά το δυνατόν, ποιοτική ενάσκηση των δικαιοδοτικών του αρμοδιοτήτων και καθηκόντων.»

Γ. Συμπεράσματα

Είναι σαφές ότι η ισχύς του πίνακα επιτυχόντων του διαγωνισμού για την πλήρωση πενήντα τεσσάρων (54) κενών οργανικών θέσεων Ειρηνοδικών Δ' τάξεως, ο οποίος προκηρύχθηκε με την αριθ. 104572/24.12.2014 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Γ' 1756), που έληγε στις 16.09.2022, αφορούσε στα κενά που θα προέκυπταν έως αυτή την ημερομηνία.

Αντιθέτως, οι δέκα (10) απόφοιτοι της κατεύθυνσης των Ειρηνοδικών της ΚΗ' Εκπαιδευτικής Σειράς της ΕΣΔι, καθώς και οι δεκαπέντε (15) αντίστοιχοι της ΚΘ' Σειράς θα διορισθούν σε κενές οργανικές θέσεις που θα προκύψουν εντός των ετών 2023-2024, έτη κατά τα οποία θα αποφοιτήσουν από την ΕΣΔι και θα πραγματοποιηθεί ο διορισμός τους.

Πρέπει, εξάλλου, να ληφθεί υπ' όψιν ότι, από το 2015 που έλαβε χώρα ο διαγωνισμός για την πλήρωση πενήντα τεσσάρων (54) κενών οργανικών θέσεων Ειρηνοδικών Δ' τάξεως, ο οποίος προκηρύχθηκε με την αριθ. 104572/24.12.2014 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Γ' 1756), έως και το 2021, δεν είχε δοθεί η δυνατότητα σε κανέναν Έλληνα πολίτη να λάβει μέρος σε διαγωνισμό για την πλήρωση θέσης Ειρηνοδίκη. Πολλώ δε μάλλον, το ίδιο θα ίσχυε έως την εξάντληση του πίνακα επιτυχόντων, εάν δεν είχε προκηρυχθεί η διεξαγωγή του διαγωνισμού για την εισαγωγή σπουδαστών των ΚΗ' και ΚΘ' Εκπαιδευτικών Σειρών της ΕΣΔι. Πρέπει δε να τονισθεί ότι αυτή η ανισότητα δεν επικρατούσε ως προς τους λοιπούς δικαστικούς λειτουργούς, για τους οποίους διενεργείται νέος διαγωνισμός κάθε έτος, δίνοντας πρόσβαση στο λειτούργημα του Δικαστή σε όλους τους ενδιαφερόμενους που πληρούν τα

απαραίτητα προσόντα. Το γεγονός, τέλος, ότι, κατά το παρελθόν, υπήρξαν συνεχιζόμενες παρατάσεις του πίνακα επιτυχόντων του έτους 2016, δε συνεπάγεται ότι η άνιση μεταχείριση μεταξύ των πολιτών είναι ένα φαινόμενο που έπρεπε να παραταθεί έτι περαιτέρω.

Όσον αφορά στην ύπαρξη ή μη περί δέσμιας αρμοδιότητας της Διοικήσεως για τον διορισμό των επιτυχόντων του αρχικού πίνακα, η οποία προέκυπτε, πράγματι, από τη γραμματική ερμηνεία του άρθρου 77Α παρ.3 του προΐσχύσαντος ν.1756/1988, πρέπει να τονιστεί ότι η διάταξη ρητώς προέβλεπε πως ο διορισμός των επιτυχόντων θα λάμβανε χώρα κατά τη διάρκεια ισχύος του πίνακα. Εξ αντιδιαστολής, δηλαδή, συνάγεται πως, με την παύση και τη λήξη ισχύος του πίνακα, παύει εν ταυτώ και η αρμοδιότητα της Διοικήσεως επί των συγκεκριμένων αιτούντων. Εξάλλου, όπως προαναφέρθηκε, η ισχύς του πίνακα έχει παραταθεί μέχρι και την 16^η Σεπτεμβρίου 2022 (Φ.Ε.Κ. 81/Α΄/21-05-2021), ενώ η πρόβλεψη για νέα παράταση μέχρι 31.05.2023, έχει ως αποτέλεσμα την παράλληλη διατήρηση αφενός μεν του πίνακα των επιτυχόντων, στον οποίο περιλαμβάνονται οι αιτούντες αφετέρου δε του πίνακα που θα καταρτισθεί με τους επιτυχόντες Ειρηνοδίκες μετά τους διαγωνισμούς για την εισαγωγή σπουδαστών των ΚΗ΄ και ΚΘ΄ (Α΄13/2022) Εκπαιδευτικών Σειρών της ΕΣΔι.

Επιπροσθέτως, η αναφορά στην πάγια διοικητική πρακτική της παρατάσεως των πινάκων, προς το σκοπό της εξαντλήσεως τους με τον διορισμό όλων των επιτυχόντων, δεν βρίσκει νομοθετικό έρεισμα, καθώς δεν υφίσταται διάταξη που να καθιερώνει και να επιτάσσει αυτή την πρακτική και, εξ΄ αυτού του λόγου, να δεσμεύει τη Διοίκηση. Ενδεχόμενη διαφορετική και κατά παρέκκλιση ρύθμιση, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Διοικήσεως και ουδόλως αναιρεί τη χρηστή λειτουργία της.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ**

Με εντολή Υπουργού
Ακριβές αντίγραφο
Η Προϊσταμένη του Γραφείου

Γαβριέλα Σαρρή

Αριθμός σελίδων εγγράφου: 5
Αριθμός σελίδων συνημμένων: 0
Σύνολο σελίδων: 5

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Βουλευτές:

Κόκκαλης Κωνσταντίνου Βασίλειος
Αλεξιάδης Ζαφειρίου Τρύφων
Αραχωβίτης Γεωργίου Σταύρος
Βαγενά-Κηλαηδόνη Άννα
Βέττα Καλλιόπη
Γιαννούλης Ιωάννη Χρήστος
Ελευθεριάδου Παύλου Σουλτάνα
Ηγουμενίδης Εμμανουήλ Νικόλαος
Θρασανιώτης Μιχαήλ Εμμανουήλ
Καλαματιανός Χρήστου Διονύσιος-Χαράλαμπος
Κασιμάτη Γεωργίου Ειρήνη (Νίνα)
Καφαντάρη Φωτίου Χαρούλα (Χαρά)
Μαμουλάκης Αντωνίου Χαράλαμπος (Χάρης)
Μάρκου Βασιλείου Κωνσταντίνος
Μπάρκας Θεοφάνη Κωνσταντίνος
Μπουρνούς Δημητρίου Ιωάννης
Νοτοπούλου Παναγιώτη Αικατερίνη (Κατερίνα)
Ξανθόπουλος Σάββα Θεόφιλος
Παππός Στυλιανού Νικόλαος
Πούλου Λεωνίδα Παναγιού (Γιώτα)
Ραγκούσης Νικολάου Ιωάννης
Σαρακιώτης Αθανασίου Ιωάννης
Σκούφα Δημητρίου Ελισσάβετ (Μπέττυ)
Τελιγορίδου Ιωάννη Ολυμπία
Φάμελλος Πέτρου Σωκράτης
Χαρίτου Αθανασίου Δημήτριος (Τάκης)
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)